

Vui buồn chuyện Tết năm nay ở Việt Nam

Văn Quang

Ngày Tết Nguyên Đán ở VN bao giờ cũng là ngày quan trọng nhất đối với các “đại gia” cũng như với người dân nghèo khó, dù “rách quanh năm” cũng phải có một tí gì đó gọi là Tết cho gia đình, con cháu đầm ấm vui vẻ. Dân gian có câu: “Đói ngày giỗ cha, phải lo ba ngày Tết”.

Vào dịp này một số lớn gia đình người Việt ở hải ngoại hẳn là nhớ đến cái Tết ở quê nhà. Nhiều vị bận đi làm không có nhiều thì giờ ôn lại những cái Tết ở VN. Tôi điểm lại một số phong tục của ngày Tết ở VN để bạn đọc có dịp nhớ lại và vài chuyện vui buồn gần đây nhất để bạn đọc cùng vui Xuân.

Tết của người Việt vào ngày mùng 1 tháng 1 âm lịch hằng năm. Năm nay có tháng chạp thiếu nên mới ngày 29 đã là 30 Tết và là ngày chủ nhật 07-2-2016. Dân gian quan niệm rằng trước khi đến ngày Tết chính thức, tất cả mọi thứ đều phải chuẩn bị thật đầy đủ, mong khởi đầu một năm mới may mắn và thành công. Do vậy, sau ngày 23 tháng chạp là ngày đưa “Ông Táo về trời”, bước vào bất cứ nhà nào của người Việt cũng sẽ thấy ngay không khí chuẩn bị Tết nhộn nhịp, tất bật. Năm nào cũng vậy, cứ đến Tết người người đều trang hoàng nhà cửa, dọn dẹp lau chùi sạch sẽ theo đúng nghĩa năm mới cái gì cũng phải mới. Trên tường treo những bức tranh Tết hoặc câu đối, trong nhà thì đặt những lọ hoa đầy màu sắc, đặc biệt nhắc đến Tết thì không thể không nhắc đến hoa Đào (Miền Bắc) - Hoa Mai (miền Nam). Đồi nơi vẫn còn tục lệ múa lân nhất là ở vài Thành Phố lớn. Ở Sài Gòn năm nào cũng tổ chức “đường hoa”. Nhưng 2 năm nay tôi không bước chân tới vì cứ nghĩ năm nào cũng vậy thôi, xem mãi chán rồi. Có khác chăng năm nay là năm con khỉ nên chắc là nhiều khỉ lắm. Vả lại mỗi lần đến đây lại nhắc nhớ tới những kỷ niệm cũ với người tình, với bạn bè xưa kia, càng buồn thêm.

Nét đặc trưng của Tết Việt là mâm cỗ trên bàn thờ vào tối giao thừa, ngoài các loại bánh mứt còn có mâm ngũ quả với các loại trái cây đặc trưng của người Việt như Mãng cầu, dưa, đu đủ, xoài, thơm được bày lên trang trọng và đẹp mắt thể hiện mong muốn của gia chủ cho một năm mới với những điều may mắn, tốt lành. Vào ngày Tết còn có tục thờ cúng tổ tiên, hái lộc đầu xuân, xông đất đầu năm, chúc Tết, lì xì mừng tuổi. Năm 2016 là năm Bính Thân (năm con khỉ), nên các đồng tiền có in hình con vật này cũng có giá hơn. Năm nay đồng xu in hình con khỉ của Australia và tiền khỉ may mắn của Indonesia cũng được “nhập cảng” vào VN và đã bán được khá nhiều.

Bên cạnh đó người Việt rất xem trọng lễ nghĩa, nên trước Tết mọi người thường dành tặng nhau những món quà Tết thể hiện sự quan tâm, lòng biết ơn, tôn kính với gia đình và

bạn bè. Các nhà chuyên làm quà Tết tha hồ hốt bạc. Các đại gia đua nhau kiếm món quà Tết độc đáo tặng những nơi thường giao thiệp nhất là với các cơ quan và các quan chức họ thường phải nhờ vả. Họ không ngần ngại mua quả phật thủ đẹp nhất với giá trên dưới 10 triệu đồng, nhưng những quả có giá cao như thế thường rất hiếm, hàng chục ha mới tìm được 1 quả. Hoặc có những đại gia hay đại quan chơi nông mua chậu địa lan Trần Mộng 100 cành nở cùng lúc vào đúng dịp Tết đã được một đại gia mua với giá 70 triệu đồng. Có đại gia bỏ trăm triệu mua cây bạch đào chơi Tết. Nhiều tay chơi quan niệm, có được một gốc đào cổ thụ với dáng độc là năm mới sẽ gặp nhiều may mắn, phát lộc trong làm ăn. Vì thế, dù bị “hết giá” lên tới cả trăm triệu nhưng rất nhiều người vẫn sẵn sàng móc hầu bao. Một con gà Đông Tảo cũng được trả giá tới 70 triệu đồng. Thế mới là của “hiếm quý” mua được sự hài lòng của các “đối tác”. Các đại quan cũng bận rộn không kém, chuẩn bị nhận quà Tết và tất nhiên phải chu đáo với các quan trên mình. Các công ty dù là vốn nhà nước hay của tư nhân cũng phải chuẩn bị một món quà Tết cho các nhân viên của mình. Tất cả như đã thành một thứ luật bất thành văn nhưng mọi nơi đều rộ ràng chuẩn bị cho tục lệ bất thành văn này. Dù cho công ty có thua lỗ cũng phải tìm cách “thưởng” cho nhân viên kéo mang tiếng với các công ty bạn, như thế chẳng khác nào “tự vạch áo cho người xem lưng” công ty của mình... sắp phá sản.

Năm nay kiểu thưởng Tết ở VN cũng có nhiều chuyện lạ. Sau một năm làm việc, công hiến, hẳn người lao động nào cũng hào hứng chờ đợi thưởng Tết từ doanh nghiệp. Nhưng không ít người phải “ngậm ngùi” khi trông thấy phần thưởng ấy. Mời bạn đọc hãy xem mấy kiểu thưởng Tết khá vui này.

Báo Giao thông ngày 02/1 cho biết, thay vì sử dụng tiền mặt như thông thường, nhiều doanh nghiệp sử dụng tương ớt, quần đùi... để thưởng cho nhân viên sau một năm làm việc. Một công ty vật liệu xây dựng ở Thái Nguyên thưởng Tết cho mỗi nhân viên 200 viên gạch. Một cơ sở sản xuất hương (nhang thấp) ở Đan Phượng-Hà Nội thưởng Tết bằng 100 ngàn đồng và... các loại nhang. Độc đáo không kém là một công ty dệt may quận Hoàng Mai-Hà Nội thưởng Tết mỗi nhân viên tới 70 chiếc quần đùi. Và thế là Tết này, với thời tiết giá rét đặc trưng của mùa đông Hà Nội, 70 chiếc quần đùi. Có lẽ họ... sử dụng luân phiên tận hơn hai tháng sau Tết mà không phải giặt giũ! Một độc giả đã viết: Thế là “anh mặc, em mặc, con chúng ta mặc, và biết đâu... hàng xóm cũng mặc quần đùi đi chúc Tết luôn”.

Nhưng hài hước nhất, là công ty truyền thông TV thưởng tới 30 bịch giấy vệ sinh cho nhân viên ăn Tết. Còn một công ty ở TP Sài Gòn lại thưởng Tết cho mỗi nhân viên một thùng tương ớt. Riêng lãnh đạo thưởng lớn hơn, mỗi người hai thùng. Đúng là ăn Tết... cay hơn ớt! Không biết nên mếu hay nên cười! Quần đùi, giấy vệ sinh, gạch men tuy “kỳ cục” thật đấy nhưng xem ra còn dùng được hoặc đem cho thoải mái được, chứ công ty chuyên sản xuất... dung dịch vệ sinh phụ nữ, bao cao su mà thưởng Tết bằng sản phẩm thì người nhận chỉ có nước đem bán hoặc vất xó (nếu bán chạy thì công ty đã không “đổ” cho nhân viên).

Tuy nhiên, bên cạnh các công ty thưởng gạch, nhang thấp, tương ớt, quần đùi, giầy vệ sinh..., thì cũng có những công ty thưởng Tết rất lớn, trong dịp Tết Âm lịch. Tỷ như có công ty tại quận Bình Tân (Sài Gòn) công bố mức thưởng Tết cao nhất đến 320 triệu đồng/người (theo báo Người Lao Động). Nhưng chưa ăn thua gì, so với mức thưởng 600 triệu đồng, thuộc về một doanh nghiệp tư nhân. Quả là mức thưởng Tết “khủng” ai cũng phải thèm. Nhưng thật ra số thưởng tết “khủng” này chỉ dành cho các sếp. Các ông chủ ngoài việc tôn trọng công sức mồ hôi nước mắt của người lao động còn là một sự khôn ngoan khiến người làm công, làm giàu cho mình càng phải cố sức làm việc hơn nữa.

Mới bước sang đầu năm dương lịch 2016, nghe cái tin “mười năm không phát hiện tham nhũng”, mấy anh dân đen mừng húm, thế là nước VN chúng tôi tham nhũng chết ráo cả rồi. Nhưng thật ra vừa đọc xong bản tin này, người dân lại thở dài bởi họ biết chắc rằng tham nhũng ở cái thời đại này không bao giờ hết. Nó chỉ đi trốn là tài nhất. Trốn ngay trong cơ quan nhà nước, trốn ra nước ngoài, trốn trong xó nhà bà con họ hàng nội ngoại, trốn về quê đuổi gà nhưng vẫn có hàng ngàn tỷ trong ngân hàng. Vậy mà người dân đọc số báo đầu tiên của năm mới, nhiều bạn đọc ngỡ người khi “vấp” phải thông tin từ UBND tỉnh Khánh Hòa về việc 10 năm qua tỉnh này không phát hiện cán bộ nào nhận quà. (theo báo Người Lao động ngày 1-1-2016). Nghe cứ như chuyện đùa chứ ai nghĩ rằng thông tin này được long trọng đưa ra tại Hội nghị tổng kết 10 năm thực hiện Luật phòng chống tham nhũng do UBND tỉnh Khánh Hòa tổ chức ngày 31-12 vừa qua. Không phải chỉ có tỉnh Khánh Hòa mà cả UBND Hà Nội cũng có báo cáo: “Không có cán bộ nào nhận quà sai quy định”. Báo cáo việc cán bộ, công chức, viên chức nộp lại quà tặng, chính quyền Hà Nội thông tin: “Năm 2015, các đơn vị báo cáo không có trường hợp nào vi phạm trong nhận, tặng quà theo quyết định 64 của Thủ tướng.” Và “Trong nhiều năm, Hà Nội không phát hiện trường hợp nào vi phạm việc tặng và nhận quà. Tương tự, không có trường hợp nào phải xác minh, kết luận về việc kê khai tài sản thu nhập không trung thực”. Nghe muốn phát sốt vì những cái báo cáo quá “sạch sẽ” ấy, người dân bèn phản ứng ngay trên các báo. Họ tức giận và thẳng thừng đưa ra nhận xét của mình.

- Bạn đọc Nguyễn Thế Tông, một người dân của Khánh Hòa, thốt lên: “Khó tin!”. Chẳng biết bằng “phương pháp, nghiệp vụ” gì mà tỉnh này có thể theo dõi được từng cán bộ của mình để đưa ra một kết luận chủ quan như thế. Còn nếu để cán bộ tự khai thì điều này còn dị hợm hơn và một hội nghị như thế chẳng cần phải tổ chức để khởi tố tiền của, thời gian... Và quan trọng hơn để người dân khỏi thấy mình bị xem thường”.

Nhiều bạn đọc phản hồi qua báo Người Lao Động rằng, xây một căn nhà cấp 4 thôi, vừa đổ đóng đất là có các “anh” xuống hỏi thăm ngay. Không có quà thì chẳng yên thân. Xin giấy phép xây dựng cũng phải đủ kiểu “tình thương mến thương”, rồi kiểm tra các kiểu, môi trường, điện nước... “Chỉ có người mù mới không thấy những chuyện như thế. Mà người mù không thấy thì cũng nghe người dân ta thán hăng hăng ngày.” Ngay những số liệu

đưa ra từ hội nghị cũng đã mâu thuẫn với những gì lãnh đạo tỉnh này công bố. 10 năm qua, tỉnh thực hiện gần 1000 cuộc thanh tra, phát hiện sai phạm liên quan đến tham nhũng hơn 269 tỷ đồng và gần 670ha đất các loại. 71 bị can, bị cáo tham nhũng bị xử lý... Gần đây nhất chuyện một ông cán bộ Hải Quan TP Sài Gòn mới đi vắng vài ngày thế mà số phong bì hơn 60 cái (chưa mở) được ông gom bỏ vào một túi ny-lông xách mang ra để về nhà thì bị các trinh sát của Cục A84 ập vào bắt giữ. Số tiền này tổng cộng gần 1 tỷ đồng được các doanh nghiệp buộc phải chung chi trong 5 ngày, tương đương khoảng thời gian ông du hí bên Trung Cộng. (Tôi đã tường thuật chi tiết và phân tích việc này trong bài tuần trước).

Đầu năm đã phải nghe những “báo cáo báo cây già” như thế thì xui cả năm. Và một nguy cơ khác là kẻ tham nhũng sẽ xử người chống tham nhũng như ông Đại biểu Trương Trọng Nghĩa (TP Sài Gòn) đưa ra cảnh báo: “*Người tham nhũng sẽ xử lý người chống tham nhũng chứ không phải là ngược lại...*”

Rõ ràng nguy cơ nằm ở tất cả các cơ quan quyền lực nhà nước. Bọn tham nhũng rất xảo quyệt, chúng kéo bè kết cánh bảo vệ lẫn nhau, bóp chết người dân lương thiện chống tham nhũng. Vậy ai còn dại gì chống tham nhũng nữa, bỗng dưng chui đầu vào hang hùm miệng sói. Im lặng và chịu đựng, chịu đựng cho đến bao giờ?!

Vậy người VN nhìn thấy gì trong năm Con Khỉ này? Nhìn thấy khỉ nhiều hơn người chăng?

Văn Quang

Viết từ Sài Gòn, Ngày giáp Tết Bính Thân 2016